

Samenvatting vragen en antwoorden van de informatiebijeenkomst Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum voor de LLTB gehouden op 8 december 2008

Aanwezig namens projectbureau: Keesjan van den Herik, Jacques Vrusch, Jessica Reker en Marjan Gooren

Door Keesjan van den Herik wordt een presentatie gehouden over de Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum. De handout van de presentatie is te downloaden via de website www.ooijen-wanssum.nl.

Onderstaand een samenvatting van de gestelde vragen, geordend naar onderwerp.

Richtingendocument

Welke besluiten zijn inmiddels genomen? Welke invloed kan hierop nog worden uitgeoefend?

Door de stuurgroep is een besluit genomen over de richting van de gebiedsontwikkeling zoals vermeld in het richtingendocument. De richting is hiermee bepaald en deze wordt voorgelegd aan de omgeving. Bedoeling is om voor totstandkoming gebiedsplan af te stemmen of dit de juiste richting is en te bezien op welke wijze keuzes verder kunnen worden aangescherpt.

Waarom zijn belanghebbenden niet eerder benaderd?

Bij de eerder uitgevoerde verkenningen in de afgelopen 1,5 jaar heeft al veel afstemming plaatsgevonden. O.a. door keukentafelgesprekken en een grote bijeenkomst met belanghebbenden, bewoners, deskundigen en ondernemers. Daarnaast vinden er op dit moment persoonlijke gesprekken plaats over maatwerkoplossingen met individuele bewoners voor wie het huidige beschermingsniveau niet zondermeer kan worden gegarandeerd. We zitten nog aan het begin van de planvorming; stuurgroep en projectbureau zijn net een half jaar bezig, veel eerder was niet mogelijk.

In het project zijn naast hoogwaterbescherming ook andere doelstellingen zoals toerisme en recreatie opgenomen. Hoe wordt dit tegen elkaar afgezet/gewogen en door wie?

De stuurgroep is het besluitvormend orgaan. Zij vergelijken deze 'appels en peren'. In de stuurgroep participeren deelnemers vanuit de betrokken partijen. Veel is al vastgelegd, bijvoorbeeld kades voor hoogwaterbescherming.

Gebiedsconcessie

Wat is de rol van het projectbureau als dit project een gebiedsconcessie wordt?

Een gebiedsconcessie biedt de mogelijkheid tot experimenteeruimte binnen de wettelijke kaders. Die ruimte is gering en hoewel het project Ooijen-Wanssum als pilot is aangemerkt in het kader van de gebiedsconcessie zijn er nog zoveel onduidelijkheden dat vooralsnog niet wordt ingezet op een volledige gebiedsconcessie. Dit betekent dat voor dit project nu via de normale Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) wordt voorbereid. De stappen hierin zijn: a. het opstellen van een richtingendocument, b. het opstellen van een integraal gebiedsplan (medio april/mei 2009 in concept gereed), tegelijkertijd het consulteren van de markt en d. wijzigen van de bestemmingsplannen. Wel wordt in de geest van de concessie gewerkt, d.w.z. dat de markt in een vroegtijdig stadium zal worden betrokken bij het project en deelprojecten kunnen worden aanbesteed.

Mocht alsnog besloten worden tot een gebiedsconcessie dan veranderd er voor de rol het projectbureau niets en zullen dit soort informatiesessies gewoon blijven plaatsvinden.

Reactivering Oude Maasarm

Hoe is het met de solidariteitsgedachte vanuit Venlo t/m Roermond?

Provincie Limburg heeft plannen voor vele locaties in de Noordelijke Zandmaas. De gebiedsontwikkeling heeft positieve effecten bovenstrooms van Ooijen. Andere projecten, zoals Well-Aijen -/ Maaspark Well hebben positieve gevolgen voor dit gebied.

Waarom wordt de stuw bij Sambeek niet eerder opengezet? Hierdoor heeft Well destijds in 1993 met een tweede watergolf te kampen gehad.

Hierbij wordt gerefereerd aan een rechterlijke uitspraak dat in dit geval sprake is van schade niet veroorzaakt door de rivier maar door menselijk handelen hetgeen consequenties kan hebben voor de schadeloosstelling.

Afspraak: het projectbureau zal dit navragen en met een antwoord komen.

Is de optie voor "verlenging" van de Oude Maasarm vanaf Wanssum richting Well (zoals ingetekend op een sheet) afgefallen of geparkeerd?

Deze optie is afgefallen. Het lijkt er op dat minder ingrijpende ingrepen volstaan om de doelstellingen voor rivierversuiming te halen. Dit wordt anders wanneer niet alle maatregelen zoals opgenomen in IVM2 worden uitgevoerd en alternatieven moeten worden gezocht, dit is niet de verwachting.

Betekent dat met de realisatie van de hoogwatergeul Wanssum het verkeer richting De Kooy via Blitterswijck gaat lopen?

Ja, De Kooy is dan niet meer via Wanssum bereikbaar. Afspraak: door het projectbureau wordt eventuele overlast langs andere wegen die als gevolg hiervan ontstaat onderzocht en waar mogelijk voorkomen.

Is bekend hoeveel grondwaterstanddaling de aanleg van de hoogwatergeul veroorzaakt?

Nee, dit is niet bekend. Afspraak: dit zal door het projectbureau in beeld worden gebracht. Hierbij wordt aangegeven dat de invloed van het Maaswater door de aanleg van de hoogwatergeul groter wordt.

Als de minimale doelstelling voor 2015 wordt geparkeerd wanneer wordt dan de eerstvolgende belangrijke beslissing genomen?

Eind 2009 dient een beslissing te worden genomen over het gebiedsplan (opmerking aanwezig: dus nog voor de nieuwe gemeenteraden worden gekozen). Eind 2009 wil de staatssecretaris duidelijkheid hebben of dit gebied de voorgestelde maatregelen m.b.t. de hoogwaterbescherming voor 2015 kan waarmaken zodat het rijk hierover besluiten kan nemen. Ook het gebiedsplan zal aan de omgeving worden gepresenteerd waarna er mogelijkheid is om te reageren. Het eerste formele inspraakmoment is bij het Bestemmingsplan; dan kunt u formeel bezwaar en beroep aantekenen.

Kan worden aangegeven welke plekken de doorstroming belemmeren?

De doorgang bij Wanssum, de weg bij Moleneind, het oplopende terrein tussen Meerlo en camping het Karrewiel, de instroom bij Ooijen, de kade bij Ooijenseweg en wellicht de uitstroom bij Blitterswijck ter hoogte van het Roekenbosch. De doorstroomsnelheden e.d. worden momenteel berekend door een ingenieursbureau.

Hoe wordt eilandvorming voorkomen en hoe staat het met de bereikbaarheid van die gedeeltes?

Eilandvorming kan niet worden voorkomen. Wel is het een voorwaarde dat er bij hoogwater een evacuatiemogelijkheid moet zijn. Hier wordt nog onderzoek naar gedaan om te komen tot acceptabele oplossingen.

Waarom is niet gekozen voor een gecontroleerde inlaat? (We laten er niet meer in als we er uit laten).

Bij hoogwater stroomt er zo'n 600 m³ per seconde door de Oude Maasarm. Voor een goede doorstroming hiervan moet 1/3 richting Blitterswijck en 2/3 richting Wanssum worden afgevoerd. Het voorstel van dhr. Jenniskens om er een limiet op te zetten (taakstelling is 600 m³ en dat is dan ook het plafond) wordt meegenomen. Als risico wordt aangestipt dat het water zijn eigen weg kiest en anders kan gaan stromen dan berekend volgens de modellen.

Er bestaat onder de aanwezigen wat discussie over de stromingsrichting tussen Blitterswijck en het roekenbos.

Wat is het verval in de Maas tussen Ooijen - Blitterswijck en Blitterswijck – Wanssum?

Het verval tussen Ooijen en Wanssum is ongeveer 90 à 100 cm, ongeveer gemiddeld zo'n 10 cm per kilometer. De rivierkundige berekeningen zijn naar verwachting in februari 2009 gereed.

Opgemerkt wordt dat bij RWS berekeningen voorhanden zouden zijn waaruit zou blijken dat de realisatie van de Oude Maasarm niet nodig is in kader van rivierverruiming maar dat alleen uitdieping van de maas en de aanleg van hoogwatergeulen voldoende is.

RWS is een van de deelnemende partijen in dit project; ze hebben zitting in de stuurgroep en de projectgroep. Daarmee geven ze al aan dat ze de maatregelen in dit project belangrijk vinden. De rivierverruiming loopt van noord naar zuid. Als waterurgentie niet de aanleiding was geweest voor de inzet van dit project, dan was er niets gestart; voor realisatie van enkel EHS wordt niet een dergelijk veelomvattend project opgezet.

Landbouw

Welk bedrag is beschikbaar om gronden aan te kopen en in te richten ?

Er is ca 35 miljoen euro beschikbaar gesteld om 460 ha rijks EHS grond aan te kopen en in te richten.

Is er een begrenzing aan te geven waar grondaankopen zullen worden gedaan?

Dit zal vooral in de hoogwatergeulen Ooijen, Wanssum en in de Oude Maasarm zijn. Zie hiervoor de plankaart. De exacte begrenzing is nog niet aan te geven, want uit de rivierkundige berekeningen zal blijken wat er precies nodig is.

Aandacht wordt gevraagd voor het grondbeslag van de woningbouw op de hogere delen.

Afspraak: deze opmerking zal door het projectbureau worden meegenomen. De woningbouw dient op de hogere delen plaats te vinden óf zodanig worden uitgevoerd dat het geen rivierkundige belemmering vormt. Het natuurgebied dat bij een landgoedwoning hoort mag in de lagere delen liggen en ook EHS zijn.

Alle belanghebbenden in het project gaan er op vooruit m.u.v. de landbouw; hier wordt alleen maar ingeleverd. Hoe wordt hiermee omgegaan? Kunnen bedrijven opgekocht/onteigend worden? Tevens wordt de opmerking geplaatst dat landbouwgrond die eenmaal weg is niet meer terug komt als landbouwgrond.

Het projectbureau onderkent dat dit plan geen positieve boodschap bevat voor de agrarische sector. Langs de Zandmaas moet 460 ha extra EHS worden aangewezen. Het projectbureau meent dat het voor de sector in zijn geheel geen slechte plek is voor realisatie van deze doelstelling maar realiseert zich ook dat het voor de zittende agrarische ondernemers geen prettige boodschap is.

Het betreft nu al laag gelegen grond waar door de riviermaatregelen de overstromingsfrequentie zal toenemen en de grond nog minder geschikt wordt voor de landbouw. Er is geld om de grond aan te kopen. Ook zijn er verplaatsingsmogelijkheden; dit zal per individueel geval bekeken moeten worden. Of er daadwerkelijk onteigend gaat worden, moet nog blijken. De onteigeningstitels zijn er in ieder geval wel voor waterstaatskundige ingrepen en de EHS. In het plan zijn de mogelijkheden om landbouwgrond weer terug te geven aan de sector zeer beperkt.

Als er mensen gedupeerd worden door deze maatregelen geef dan garanties dat er mogelijkheden zijn. Hierbij zijn twee opmerking gemaakt: 1. als er uitbreiding mogelijk is voor 100 woningen kunnen er minstens 20 stallen bij (deze bedrijven moeten ook groeien). 2. alles achter een kade krijgt vrije uitbreidingsmogelijkheden; dan mag je als agrarische sector wel iets terugverwachten / als wens neerleggen.

Uitgangspunt van het gebiedsplan zal zijn dat er ontwikkelingsruimte komt voor activiteiten. Het is fair om gedupeerden hiervoor in aanmerking te laten komen. Hierover zijn we in gesprek met RWS. Dit is niet eenvoudig te regelen omdat het een grote afwijking van beleid is, die door de staatssecretaris zal moeten worden bezegeld. Duidelijk is wel dat het niet zal gaan om een algemene vrijstelling en er grenzen zullen zitten aan de uitbreidingsmogelijkheden. Wat betreft uitbreidingsmogelijkheden achter de kades: dit is een lopende discussie tussen de provincie en het Rijk.

Waarom blijven bedrijven welke binnen de Oude Maasarm liggen gestraft door het gebied planologisch op slot te houden en geen uitbreidingsmogelijkheid te bieden. Het is toch een kromme gedachte dat in het gebied wel woningen gebouwd gaan worden maar ondernemers geen uitbreidingsmogelijkheden worden geboden.

De reden hiervoor is dat het betreffende gebied bergingsgebied voor Maaswater blijft. De opmerking over de 100 woningen versus gedupeerde ondernemers staat genoteerd.

Wordt de nul-waarde vastgelegd van de gebruikerswaarde van de agrarische grond in verband met teelt i.r.t. schadeverhaal?

Als dit gebruikelijk is in dit soort situaties dan zal dit waarschijnlijk worden gedaan, het projectbureau zal hiervoor navraag doen bij DLG.

Door een aanwezige wordt opgemerkt dat het onttrekken van circa 500 ha landbouwgrond een afname van circa 50 arbeidplaatsen tot gevolg heeft. Ook de wildschade kan nogal toenemen in het gebied. Daarnaast wordt als beheersvoorwaarde gevraagd deze nieuwe natuurgebieden zodanig in te richten dat deze toegankelijk worden gemaakt voor ganzen.

Delfstofwinning

Zijn er berekeningen van de hoeveelheden grind en zand die hier gewonnen gaan worden?

Grind- en zandwinning is geen doelstelling voor het project maar wellicht wel nodig ter financiering. Het is aan de overheid en de stuurgroep om te bepalen hoeveel er in dit gebied ontgrond mag worden en om hier de juiste besluiten in te nemen.

Wordt het een open stroomgebied of op zich staande plassen water?

Dit afhankelijk van de besluiten welke worden genomen door de stuurgroep en de overheid. Vanuit het projectbureau is het advies om het op te leveren op het niveau dat nodig is voor de doorstroming en/of natuur en dat zijn zeker geen diepe plassen. Als bestuurders besluiten tot maximale ontgroning dan zijn diepe(re) plassen onvermijdelijk.

Wat zijn de financieringsbronnen voor het project?

(Rijks)overheid, woningbouw en ontgrondingen. Gezien de grote hoeveelheid publieke doelen (infrastructuur, hoogwaterbestrijding, natuurontwikkeling) is, zoals ook elders in het Nederlandse rivierengebied, een substantiële bijdrage van de Rijksoverheid op zijn plaats. Ontgrondingen (zandwinning) en woningbouw kunnen ook tot op zekere hoogte inkomsten opleveren maar daar zitten grenzen aan. Op dit moment wordt gezocht naar wat aanvaardbare bijdragen van ontzanding en woningbouw kunnen zijn. Hiervoor is ook input van de bevolking nodig. Hierover zijn nog geen definitieve besluiten genomen.

Door de aanwezigen wordt aangegeven de plannen voor ontgrondingen m.u.v. de hoogwatergeulen niet te onderschrijven. Als argumenten hiervoor worden gegeven de overlast voor omwonenden, de overlast van vrachtverkeer en het verdwijnen van ruimte voor de natuur.

Woningbouw

Er is een groot aantal riante woningen opgenomen in het plan. Is hier wel markt voor?

De bouw van deze 100 woningen is voor de lokale markt niet noodzakelijk; het betreft woningen in een hogere prijsklasse waarbij wordt gekeken naar de bovenregionale markt.

Vanuit de aanwezigen wordt aangegeven de geplande woningbouw niet te onderschrijven. Hiervoor worden diverse argumenten aangevoerd: momenteel wordt heel moeilijk gedaan over wonen in het buitengebied en het wordt als een slechte zaak gezien als RWS woningbouw nu woningbouw wil toestaan omwille van de financiering van het project. Ondernemers/agrariërs die willen uitbreiden lopen nu tegen heel veel beperkingen aan en zij ondervinden nu al last van 'instromers' i.v.m. stankcirkels. De onkosten voor de aanleg van nutsvoorzieningen heeft de gemeenschap opgehoest waarvan de 'nieuwkomers' zullen profiteren. Ook worden vraagtekens geplaatst bij de meerwaarde voor de dorpsgemeenschap als mensen van buitenaf zich hier vestigen. Daarnaast is de verwachting dat het aantal van 100 woningen veel te hoog is ingeschat. Met deze woningbouw wordt rivierkundige ruimte ingenomen welke niet beschikbaar is voor agrarische bedrijven, zij moeten bloeden voor rijke nieuwkomers.

Het projectbureau zal deze opmerkingen meenemen in de verdere uitwerking en besluitvorming.

Is een deel van de opbrengst van deze woningen bestemd voor de financiering van het project.

Ja, de te bouwen woningen in de gebiedsontwikkeling zouden een bedrag van ongeveer 4 miljoen moeten opbrengen ter financiering in de kosten van het project.

Financiering en planning

Welk percentage van de totale kosten moet het project middels zelffinanciering opbrengen, bijvoorbeeld door grindwinning?

In het project zijn veel publieke doelen opgenomen en dat is niet te financieren met grindwinning. Overheidsfinanciering is onvermijdelijk. Dit is geen Grensmaasproject dat met gesloten beurzen wordt uitgevoerd.

Door een aanwezige wordt opgemerkt dat van het beschikbare geld heel veel jaren een schadeloosstelling kan worden geregeld.

Dit idee is na het hoogwater van 1995 ook geopperd door professor van de Ven. De politiek wilde hier destijds niets van weten en heeft besloten om voor de hoogwaterbescherming in te zetten op rivierverruiming en aanleg van kades. Door aanwezigen wordt opgemerkt dat veel verborgen gebreken pas jaren na een overstroming aan het licht komen (verzakking oprit, riolering e.d.), wanneer de schaderegeling allang weer gesloten is.

Wanneer is de volgende informatie-avond voorzien?

In het richtingendocument staan op grote lijnen de voorgestelde keuzes weergegeven. De planning is om in april/mei 2009 op basis van de bevindingen, de bijeenkomsten en diverse onderzoeksresultaten een concept-gebiedsplan gereed te hebben. Zodra dit concept-gebiedsplan is vrijgegeven door de stuurgroep worden opnieuw soortgelijke bijeenkomsten georganiseerd. Voor het projectbureau is het van belang om zoveel mogelijk gebiedsinformatie beschikbaar te hebben zodat we de ingenieursbureaus de juiste berekeningen kunnen laten uitvoeren.

Afsluiting

Door de aanwezigen wordt aangegeven dat ze willen meewerken aan het project voor hoogwaterbescherming en behoud van natuur. Bedrijven die in het gebied liggen mogen doorgroeien naar huidige maatstaven of worden op een verantwoorde manier uitgekocht zodat ze terplekke of elders goed kunnen functioneren. Voor het natuurbehoud in dit gebied is grindwinning niet wenselijk. De maatschappelijke lasten van grindwinning wegen niet af tegen de euro's.

Het is belangrijk deze signalen ook duidelijk af te geven richting projectbureau zodat deze kunnen worden doorgegeven aan de stuurgroep.

Het projectbureau wordt bedankt voor de open en heldere manier van communiceren tijdens deze informatie-avond. Daarbij wordt de opmerking geplaatst dat op andere niveau's deze transparantie ontbreekt. Gevraagd wordt naar de mogelijkheid van openbaar vergaderen van de stuurgroep?

Voor het creëren van draagvlak is het belangrijk om transparant, open en helder te communiceren. Via een goede toegankelijke website en het op gezette tijden verspreiden van nieuwsbrieven wordt geprobeerd zoveel mogelijk informatie beschikbaar te stellen voor belangstellenden. In ieder geval zal aan de stuurgroep worden voorgelegd of de verslagen van deze vergaderingen gepubliceerd kunnen worden op de website. Aan de suggestie voor het promoten van de website in de dorpsblaadjes zal gehoor worden gegeven..